

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Сучасні модифікуючі добавки для виробництва та переробки полімерів

Шифр та назва спеціальності
161- Хімічні технології та інженерія
Освітня програма
Хімічні технології та інженерія

Рівень освіти
Бакалавр

Семестр
5

Інститут
ННІ Хімічних технологій та інженерії
Кафедра
Технології пластичних мас і біологічно
активних полімерів (190)
Тип дисципліни
Дисципліни вільного вибору студента

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Мішуров Дмитро Олексійович

Dmytro.Mishurov@khti.edu.ua

Кандидат хімічних наук, доцент кафедри технології пластичних мас і біологічно активних полімерів НТУ «ХПІ»

Досвід науково-педагогічної роботи –15 років. Співавтор понад 90 наукових та науково-методичних публікацій, серед яких 3 підручників і навчальних посібників, 9 патентів.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

<http://web.kpi.kharkov.ua/tpm/>

Загальна інформація

Анотація

У курсі розглядаються використання сучасних модифікуючих добавок для полімерів і полімерних композиційних матеріалів, які застосовуються як під час виробництва полімерів, так й під час переробки полімерних композиційних матеріалів. Це дає можливість грамотного здійснення техніко-економічного обґартування переробки полімерних та композиційних матеріалів у подальшому, володіння методами удосконалення технологічного процесу, розуміння теоретичних та практичних підходів для створення та керування виробництвом з переробки полімерів і полімерних композиційних матеріалів.

Мета та цілі дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни навчання студентів основним методологічним підходам до явищ, які перебігають у полімерних матеріалах при введенні до їхнього складу

хімічних модифікуючих добавок, без яких неможлива ні виробництво, ні переробка полімерів у виробі ні експлуатація таких виробів.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, модульні контрольні роботи, консультації. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

- Здатність використовувати знання та розуміння фізико-хімічних властивостей сировинних компонентів та готової продукції.
- Здатність застосувати методи аналітичного та інструментального контролю властивостей і складу речовин і матеріалів.
- Здатність продемонструвати знання і розуміння щодо загальних теоретичних та практичних підходів до вибору рецептурних компонентів, складання рецептур, регулювання властивостей хімічних продуктів різного призначення..
- Здатність обґрунтовувати вибір технічних і технологічних засобів реалізації промислового процесу одержання і переробки полімерних та композиційних матеріалів.
- Вміння використовувати знання новітніх технологій з одержання та переробки полімерних і композиційних матеріалів для рішення виробничої задачі..
- Здатність вірно вибирати і аналізувати фізико-хімічні властивості модифікуючих добавок для використання при виробництві та переробці полімерів і полімерних композиційних матеріалів.

Результати навчання

- Застосовувати знання з хімії та фізики високомолекулярних сполук (ВМС) для вирішення технологічних проблем у виробництві полімерних та композиційних матеріалів.
- Оцінювати вплив модифікуючих добавок при виробництві полімерів, еластомерів та композиційних матеріалів на якісні показники отриманих виробів.
- Здатність застосувати знання і розуміння щодо загальних теоретичних та практичних підходів до вибору рецептурних компонентів, складання рецептур, регулювання властивостей хімічних продуктів різного призначення у технологічних процесах їх одержання.
- Застосовувати знання для виробництва, переробки і аналізу полімерів і полімерних композиційних матеріалів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 81 год. (2,25 кредита ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 33 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Хімія і технологія мономерів, хімія і фізика високомолекулярних сполук, загальна та неорганічна хімія, органічна хімія

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Курс подано з використанням системного підходу задля формування системних знань, цілісних уявлень про дисципліну, формування навичок аналізу, порівняння і узагальнення інформації.

Пояснювально-ілюстративний метод.

Студенти здобувають знання у «готовому» вигляді, слухаючи лекцію, або з навчальної літератури, або за допомогою Інтернет-посібника. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

Репродуктивний метод.

Йдеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність студентів є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічній до представленого зразка ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількарядовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, лабораторні роботи, програмований контроль за методикою циклічного тестування.

Частково-пошуковий, або евристичний метод.

Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над завданнями і навчальними посібниками.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Вступ.

Загальні відомості щодо ролі модифікуючих добавок у процесах синтезу та переробки полімерів та полімерних композиційних матеріалів. Пошук і аналіз інформації по розробці основ дизайну функціональних полімерних композитів з особливими властивостями за допомогою функціональних добавок.

Тема 2.

Добавки що сповільнюють старіння полімерних матеріалів.

Тема 3.

Добавки, що покращують переробку полімерних матеріалів. Мاستила.

Тема 4.

Добавки, що знижують горючість полімерних матеріалів. Антипірени.

Тема 5.

Антистатичні добавки.

Тема 6

Піноутворюючі добавки.

Тема 7

Антифрикційні добавки.

Тема 8

Наповнювачі та нанонаповнювачі.

Тема 9

Пластифікатори для полімерів.

Тема 10

Добавки, що пригнічують біологічну корозію.

Теми практичних занять

Практичне заняття 1

Складання рецептури композиції на основі жорсткого ПВХ для виготовлення віконних блоків.

Практичне заняття 2

Складання рецептури на основі ПВХ-пластикату для виготовлення оболонки електричних кабелів.

Практичне заняття 3

Складання рецептури композиції на основі ударотривкого полістиролу для виготовлення корпусів телевізорів

Практичне заняття 4

Складання рецептури композиції на основі ПВХ із зниженою горючістю.

Практичне заняття 5

Складання рецептури композиції на основі вспіненого полістиролу.

Практичне заняття 6

Складання рецептури композиції на основі поліаміду 6,6 із антифрикційними властивостями.

Практичне заняття 7

Складання рецептури композиції для отримання мастербатчів для фарбування термопластів

Практичне заняття 8

Складання рецептури біодеградабельної полімерної композиції

Самостійна робота

Самостійна робота за дисципліною включає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Bart J.C. Additives in polymers: industrial analysis and applications. Chichester: John Wiley & Sons, 2006.
2. Zweifel H. Plastics additives handbook. Munich, Germany: Hanser Publishers, 2000

Додаткова література

1. Štěpek J, Daoust H. Additives for plastics. Berlin, Germany: Springer Science & Business Media, 1983.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді іспиту (20%), поточного оцінювання (70%) та індивідуального завдання (10%).

Екзамен: письмове завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь.

Поточне оцінювання: контрольний захист практичних робіт (40%), модульні контрольні роботи (30%)

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри

Ганна ЧЕРКАШИНА

Дата погодження, підпис

Гарант ОП

Ганна ЧЕРКАШИНА

